

Sygn.akt.I C 1186/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Alina Gałęzowska

Protokolant Aniela Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 01 lutego 2017 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z powództwa (...) Polska Sp. z o.o z siedzibą w W.

przeciwko G. D.

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej z dnia 30 września 2016r. sygn. akt I Nc 1002/16 i powództwo oddala w całości;

II. zasądza od strony powodowej (...) Polska Sp. z o.o z siedzibą w W. na rzecz pozwanego G. D. kwotę 1.360,00 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z)

1. (...)

2. (...)

01.02.2017.r

Sygn. akt I C 1186/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, że pozwany G. D. ma zapłacić stronie powodowej kwotę 3.800,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 maja 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych, a w razie wniesienia zarzutów utrzymania nakazu zapłaty w mocy. W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że jest w posiadaniu weksla własnego, wystawionego przez pozwanego G. D., wypełnionego na kwotę 3.800,00 zł. W celu polubownego zakończenia sporu strona powodowa przedstawiła pozwanemu weksel do zapłaty. Pozwany jednak weksla nie wykupił. Od dnia następnego po dniu płatności weksla strona powodowa dochodzi odsetek ustawowych od całej kwoty dochodzonej pozwem.

Nakazem zapłaty z dnia 30 września 2016 r., sygn. akt I Nc 1002/16 wydanym w postępowaniu nakazowym Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny nakazał pozwanemu, aby zapłacił z weksla na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 3.800,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 maja 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 965 zł tytułem poniesionych przez nią kosztów postępowania, w tym kwotę 900

zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wniósł w tym terminie zarzuty.

Pozwany zaskarżył nakaz zapłaty z dnia 30 września 2016 r., sygn. akt I Nc 1002/16 wydany w postępowaniu nakazowym w całości zarzucając nieważność weksla, przedawnienie roszczenia wekslowego oraz roszczenia zabezpieczonego wekslem, wypełnienie weksla niezgodnie z ogólnymi warunkami umowy firmy (...) sp. z o.o. sp. k. Wskazując na powyższe zarzuty, wniósł o uchylenie wydanego nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że dokument przedstawiony przez stronę powodową nie jest wekslem, albowiem ma błędnie oznaczoną datę płatności. Określenie „do” użyte w zapisie oznacza wystąpienie wielu kolejnych po sobie terminów płatności, nie ma wskazanego konkretnego dnia, kiedy ma nastąpić zapłata. Ponadto w wekslu znajdują się przekreślenia w obrębie daty, które nasuwają wątpliwości co do jego prawdziwości. Weksel został wystawiony niezgodnie z ustaleniami pomiędzy stronami umowy sprzedaży i wbrew ogólnym warunkom umowy z firmą (...) sp. z o.o. sp. k. Zgodnie z pkt. 5 ogólnych warunków umowy firmy (...) sp. z o.o. sp. k. znajdujących się na odwrocie umowy sprzedaży z dnia 17 maja 2013 r. wynika, że w celu zabezpieczenia odroczonej płatności kupujący wystawia na rzecz sprzedającego weksel in blanco z klauzulą „nie na zlecenie” ze wskazaniem sprzedawcy jako remitenta na pokrycie całej odroczonej należności wraz z odsetkami i ewentualnymi kosztami egzekucji. Na wekslu jako data wystawienia widnieć miała data zawarcia umowy sprzedaży. Tymczasem na wekslu widnieje data 16 września 2013 r., a dalszej jego części znajduje się przeniesienia praw z weksla przez indos na rzecz (...) sp. z o.o., a następnie (...) sp. z o.o. Pozwany wskazał również, że cena za produkt została rozłożona na cztery raty kolejno płatne do 10 czerwca 2013 r., 10 lipca 2013 r., 10 sierpnia 2013 r., 10 września 2013 r. Oznacza to, że roszczenie zapłaty poszczególnych rat przedawniło się po dwóch latach od dnia wymagalności każdej z rat tj. w roku 2015 r. (art. 554 k.c.) Przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego wywiera wpływ na byt stosunku wekslowego. Firma (...) stosowała wobec swoich klientów niedozwolone praktyki, co jest faktem powszechnie znanym i rozpowszechnionym przez środki masowego przekazu, w tym za pośrednictwem portali internetowych. W ocenie UOKiK spółka (...) naruszała zbiorowe interesy konsumentów: nie ujawniała handlowego celu prezentacji i nienależycie informowała konsumentów o ich uprawnieniach. W roku 2014 r. Urząd nakazał zaniechania niedozwolonych praktyk i nałożył na przedsiębiorcę blisko 650.000 zł kary ([https://uoiki.gov.pl/aktulanosci.php?news_id= \(...\)](https://uoiki.gov.pl/aktulanosci.php?news_id=...)). W związku z powyższym należy przyjąć, że zarówno zbywca, jak i kolejni indosariusze działali w złej wierze.

W odpowiedzi na zarzuty strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

G. D. zawarł w dniu 17 maja 2013 r. ze spółką (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. umowę sprzedaży, na mocy której nabył prawo własności garnków za kwotę 5.300 zł płatną w czterech ratach : pierwsza w kwocie 1.500 zł. do dnia 10 czerwca 2013 r., druga w kwocie 1.500 zł do dnia 10 lipca 2013 r., trzecia w kwocie 1500 zł do dnia 10 sierpnia 2013 r., czwarta w kwocie 800 zł do dnia 10 września 2013 r.

Dowód; umowa sprzedaży z dnia 17 maja 2013 r. k. 38

W celu zabezpieczenia odroczonej płatności G. D. miał wystawić na rzecz sprzedawcy weksel in blanco z klauzulą „nie na zlecenie” ze wskazaniem sprzedawcy jako remitenta na pokrycie całej odroczonej należności wraz z odsetkami i ewentualnymi kosztami egzekucji. Na wekslu jako data wystawienia miała zostać wskazana data zawarcia umowy sprzedaży.

Dowód: ogólne warunki umowy firmy (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. k. 38 odwrót.

G. D. podpisał weksel in blanco, w którym zobowiązał się zapłacić do dnia wskazanego w wekslu, bez protestu, za niniejszy sola weksel na zlecenie (...) V. sp. z o. sp. k. z siedzibą w P. wskazaną w wekslu kwotę.

Dowód: weksel k. 7

Weksel został wypełniony w ten sposób, że jako miejsce wystawienia weksla wskazano miejscowość W., jako datę wystawienia weksla 16 września 2013 r., jako sumę wekslową wpisano kwotę 4500,00 zł, jako miejsce płatności wskazano miejscowość P.. Data płatności została określona na dzień 30 sierpnia 2013 r., a na następnie przekreślona na dzień 30 września 2013 r. Na odwrocie weksla znalazł się zapis ustępują na rzecz (...) sp. z o.o. i podpis P. M. Prezes Zarządu (...)V. sp. z o.o komplementariusza (...)V. sp. zo.o. sp. k. oraz ustępują na rzecz (...) sp. z o.o. i podpis K. P. Prezesa Zarządu (...) sp. z o.o.

Dowody: weksel k. 7

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. k. 8-10

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. k.11- 13

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców (...) sp. z o.o. k. 14-16

Pismem z dnia 13 maja 2015 r. G. D. został wezwany przez Finanse (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do zapłaty nabytych należności wynikających z zawartej przez pozwanego z firmą (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. umowy sprzedaży towaru w łącznej kwocie 3.872,46 zł. Jednocześnie pozwany został zawiadomiony, że weksel wypełniono w dniu 13 maja 2015 r. na wskazaną powyżej kwotę, a termin płatności został ustalony na dzień 28 maja 2015 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 13 maja 2015 r k. 39

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art.485 § 2 k.p.c Sąd wydaje nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla, czeku, warrantu lub rewersu należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksla, z czeku, z warrantu lub z rewersu, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksla, z czeku, z warrantu lub z rewersu.

Strona powodowa przedłożyła weksel wypełniony w dniu 16 września 2013 r. w którym pozwany zobowiązał się zapłacić do dnia 30 września 2013 r. bez protestu, za niniejszy sola weksel na zlecenie (...) V. sp. z o. sp. k. z siedzibą w P. kwotę 4500 zł, zaś przejście praw z weksla na powoda wynikało bezpośrednio z weksla. Okoliczności te skutkowały wydaniem nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym dnia 30 września 2016 r., sygn. akt I Nc 1002/16.

Pozwany zaskarżył nakaz zapłaty z dnia 30 września 2016 r., sygn. akt I Nc 1002/16 wydany w postępowaniu nakazowym w całości zarzucając nieważność weksla, przedawnienie roszczenia wekslowego oraz roszczenia zabezpieczonego wekslem, wypełnienie weksla niezgodnie z ogólnymi warunkami umowy firmy (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P..

Każdy weksel jest papierem wartościowym o cechach określonych ściśle przez ustawę - Prawo wekslowe z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz. U. Nr 37, poz. 282 z późn. zm.), która charakteryzuje treść zobowiązania wekslowego, jak również jego skutki. Weksel stanowi materialny wyraz bezwarunkowego i abstrakcyjnego zobowiązania pieniężnego osób, których podpisy figurują na tym dokumencie. Weksel własny jest odbiciem zobowiązania jego wystawcy, który jest głównym dłużnikiem wekslowym.

Istotą zobowiązania wekslowego jest jego samodzielny i abstrakcyjny charakter. Oznacza to, że obowiązek zapłaty określonej sumy pieniężnej wynikającej z weksla jest niezależny od istnienia i ważności tzw. stosunku podstawowego, czyli umowy, jednostronnej czynności prawnej, innego stosunku prawnego leżącego u podstaw zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Dłużnik wekslowy nie może podnosić zarzutów z tytułu wspomnianego stosunku podstawowego, albowiem nawet nieważność takiego zobowiązania, czy też jego wady nie mają wpływu na kwestię

dochodzenia roszczeń z weksla. Posiadacz weksla może wytoczyć na jego podstawie powództwo przeciwko wszystkim dłużnikom wekslowym, chociażby nie zawarł z nimi żadnej umowy.

Poprawność wypełnienia weksla, tj. zgodność jego elementów z wymogami ustawy decyduje o możliwości dochodzenia roszczeń wekslowych. Fakt umieszczenia na wekslu wszystkich wskazanych przez ustawodawcę elementów decyduje o możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń wekslowych.

W przypadku weksla własnego są to: 1) nazwa "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; 3) oznaczenie terminu płatności; 4) oznaczenie miejsca płatności; 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla; 7) podpis wystawcy weksla. (art. 101 ustawy)

Prawo wekslowe dopuszcza możliwość wystawienia weksla, który w chwili wystawiania nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych w art. 1 i 2 oraz 101 i 102 ustawy prawo wekslowe. Weksel własny in blanco jest to dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Z chwilą uzupełnienia weksla in blanco zgodnie z wolą wystawcy lub akceptanta i w sposób nadający mu cechy weksla własnego lub trasowanego staje się on wekslem. Weksel in blanco może być przedmiotem obrotu zarówno przez indos jak i na podstawie przepisów prawa cywilnego m.in. przelew wiarygodności połączony z wydaniem dokumentu, dziedziczenie, a następnie wypełniony przez nabywcę i przedstawiony do wykupu z uzyskaniem tytułu do dochodzenia roszczenia z weksla w razie braku zapłaty dłużnika. Nabycie weksla przed wypełnieniem wywołuje skutki cesji. Uzupełnienie weksla jest prawidłowe, jeżeli dokona go uprawniony podmiot, przy czym w następstwie tego uzupełnienia nie może on uzyskać więcej praw niż jego poprzednik. W tym przypadku obieg niewypełnionego weksla różni się od zasad prawa wekslowego. (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 marca 2012 r I A Ca 97/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 marca 2014 r. I A Ca 75/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 listopada 2011r. I Aca 926/11).

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz.U. Nr 37, poz. 282) tekst jednolity z dnia 26 stycznia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 160) weksel może być płatny: za okazaniem; w pewien czas po okazaniu; w pewien czas po dacie; w oznaczonym dniu. Weksle z innymi terminami płatności lub z kilku następującymi po sobie terminami są nieważne.

Zarzut braku formy weksla można podnieść, jeżeli weksel nie zawiera jednego z istotnych jego składników. Zarzut nieważności zobowiązania wekslowego z powodu braku formy weksla można podnieść skutecznie przeciwko każdemu posiadaczowi weksla także będącemu w dobrej wierze. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1934 r. C II 590/34 N.Pl 1935 s. 36).

W ocenie Sądu za zasadny należało uznać zarzut nieważności weksla ze względu na znajdujące się na treści weksla oznaczenie daty jego płatności. Prawo wekslowe uznaje tylko cztery sposoby oznaczania terminu płatności (art. 33 PrWeksl). Weksel może być płatny: za okazaniem, w pewien czas po okazaniu, w pewien czas po dacie, w oznaczonym dniu (Nb 177). Weksle z innymi terminami płatności są nieważne. Określenie „do” użyte w zapisie oznacza wystąpienie wielu kolejnych po sobie terminów płatności, co skutkuje nieważnością weksla.

Przy wekslach in blanco zarzut, że poprzedni posiadacz wypełnił weksel niezgodnie z zawartym porozumieniem, ocenia się wg art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe, a nie wg art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2008 r. VCSK 71/08Lex Polonica nr 962902). Inne zarzuty podlegają ocenie wg przepisu art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1999 r. I CkN 215/9 (...) 2000 Nr 2).

Zgodnie z art. 10 w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe jeżeli weksel niezupełny w chwili jego wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia chyba, że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Podniesienie zatem przez dłużnika wekslowego zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym z uwagi na treść stosunku podstawowego powoduje, że to na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1962 r. 2CR 976/61, 2 b 1964 poz 27 np. 1964 nr 11 s. (...)).

W ocenie Sądu zasadny okazał się zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym. W celu zabezpieczenia odroczonej płatności G. D. miał wystawić na rzecz sprzedawcy weksel in blanco z klauzulą „nie na zlecenie” ze wskazaniem sprzedawcy jako remitenta na pokrycie całej odroczonej należności wraz z odsetkami i ewentualnymi kosztami egzekucji. Na wekslu jako data wystawienia miała zostać wskazana data zawarcia umowy sprzedaży. Tymczasem na wekslu widnieje data 16 września 2013 r., a w dalszej jego części znajduje się przeniesienie praw z weksla przez indos na rzecz (...) sp. z o.o. a następnie (...) sp. z o.o. Okoliczności te świadczą o tym, że posiadacz weksla nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa wynikającego z braku zapoznania się z warunkami na jakich weksel może zostać wypełniony.

Dodatkowo zauważyć należy, że nastąpiło przedawnienie roszczenia zabezpieczonego wekslem (roszczenia podstawowego). Przedawnienie roszczeń wekslowych unormowane jest w przepisach art 70-71 prawa wekslowego. Zgodnie z art. 70 prawa wekslowego roszczenia przeciwko wystawcy weksla własnego oraz ich poręczycielom przedawniają się z upływem trzech lat od daty płatności oznaczonej na wekslu (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1934 r.C II 552/34 GA 1935 nr 6 s. 186). Prawo powszechne określa zaś przyczyny przerwania i zawieszenia biegu przedawnienia roszczeń wekslowych. Do oceny przedawnienia stosunku podstawowego zastosowanie ma art.118 k.c. zgodnie, z którym jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Przepisem szczególnym jest art. 554 k.c., który stanowi, że roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch. Skrócony termin przedawnienia roszczenia odnosi się zatem do roszczeń o zapłatę ceny sprzedaży dokonywanej przez profesjonalistę w zakresie jego działalności.

Mając na uwadze terminy płatności wskazane w umowie sprzedaży z dnia 17 maja 2013 r., którą pozwany zawarł ze spółką (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. należało stwierdzić, że wniesienie powództwa (24 sierpnia 2016 r.) nastąpiło po upływie terminu przedawnienia roszczenia zabezpieczonego tym wekslem lecz przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania wekslowego.

Ze względu na powyższe zarzuty na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej z dnia 30 września 2016r. sygn. akt I Nc 1002/16 i powództwo oddalił w całości.

O kosztach procesu, Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu obciążając nimi powoda. Sąd zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 1.200,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w myśl § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), 17 zł. tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwotę 143 złotych tytułem opłaty sądowej od zarzutów.

ZARZĄDZENIE

1/ odn.

2/ (...)

3/ (...)